

KIBABII UNIVERSITY

UNIVERSITY EXAMINATIONS

2022/2023 ACADEMIC YEAR
THIRD YEAR SECOND SEMESTER

MAIN EXAMINATION

FOR THE DEGREE OF BACHELOR OF EDUCATION (ARTS)

COURSE CODE: SWA 321

COURSE TITLE: SINTAKSIA YA KISWAHILI

DATE: 25/4/2023

TIME: 2-4 PM

MAELEKEZO

Jibu maswali **matatu** pekee.

Swali la Kwanza ni la **lazima**

MUDA: Masaa Mawili (2)

KIBU observes ZERO tolerance to examinations cheating

Maswali:

1. a) Tofautisha kati ya *langue* na *parole*.
(alama 4)
 - b) Eleza malengo yoyote mawili ya taaluma ya sintaksia. (alama 4)
 - c) Tumia data ya sentensi ulizopewa kujibu maswali yanayofuata.
 1. Mwanafunzi aliyetuza na mwalimu hajawasili shuleni.
 2. Kikombe hicho kimempendeza mtoto lakini mama amekiweka kabatini.
 3. Maria na Zawadi wameketi kando ya jiwe.
 - i. Onesha miundo ya Kirai Nomino (KN) katika sentensi hizo. (alama 4)
 - ii. Changanua sentensi hizo ukitumia michoro matawi. (alama 12)
 - c. Tumia mifano na vielelezo kutoa maelezo mafupi kuhusu dhana zifuatazo za kisintaksia.
(alama 6)
 - i. Kishazi
 - ii. Upatanisho wa kisarufi
 - iii. Mfumo lugha (*langue*)
2. Ukitumia mifano na vielelezo mwafaka, pambanua miundo ya sentensi ya Kiswahili. (alama 20)
 3. Jadili kategoria zifuatazo za kisarufi huku ukionesha udhihirikaji wake katika sarufi ya Kiswahili. (alama 20)
 - i. Nafsi
 - ii. Idadi
 - iii. Njeo
 - iv. Kauli
 4. a) Onesha uanishaji wa ngeli za Kiswahili kwa kutumia kigezo cha kisintaksia. (alama 10)
 - b) Huku ukitumia mifano ya Kiswahili, eleza aina mbalimbali za kategoria zifuatazo za kileksika: (alama 10)
 - i) Vivumishi
 - ii) Vielezi
 - 5.a. Eleza umuhimu wa Kanuni Muundo Virai. (alama 12)
 - b. Onesha Kanuni Muundi Virai zilizotumika katika utunzi wa sentensi uliyopewa. (alama 8)

Mti mkubwa ulianguka kando ya njia kuu kijijini.